

βοήρᾳ καὶ θαλάσσης καὶ ἰώας συνέρρευσαν ἐκεῖ οἱ ὁμόδοχοι καὶ ὁμόγλωσσοι. Οἱ δὲ κατὰ τὴν Εὐρώπην Ἕλληνες ἔπεμψαν αὐτοῖς ἐν ἀδελφικῇ ἀγάπῃ χρήματα, τροφάς, πολεμεφόδια.

Δυστυχῶς ἐματαιώθησαν αἱ ἐλπίδες τοῦ Πανελληνίου δι' ἄλλειψιν σχεδίου καὶ κεντρὶ ἥς ἀρχῆς καὶ πειθαρχίας, ἐν ἐνὶ λόγῳ διὰ τὴν πρὸ εἰκασαετίας διάλυσιν τοῦ συνδέσμου τῆς ἀγάπης, ἣν πρὸ τούτου ἀνεμόχλευεν ἐπιτηδεῖως καὶ ἐπιδεΐως ἡ μεγάλη Ἐκκλησία διὰ τῶν τριῶν Ἀρχιμηδεῶν μοχλῶν, οὓς ἀνωτέρω ἱστώρησα.

Ἐκ τῆς σκιαγραφίας ταύτης ἐξάγεται, ὅτι ὁ σύνδεσμος τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης διέσωσεν ἐπὶ τέσσαρας αἰῶνας τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα ἀπὸ παντοίων καὶ ποικίλων περιστάσεων, καὶ ὅτι, διαλυθέντος παρ' ἡμῖν τοῦ συνδέσμου τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης, εἰσέβαλεν ἡμισαδελφία καὶ ἔτεκε τὴν ἰδιοτέλειαν, τὴν ἀρπαγὴν, τὴν ἀδικίαν, τὴν ἀστοργίαν. Ἐκ τῆς σκιαγραφίας ταύτης ἐξάγεται, ὅτι ἡ ἀδελφικὴ ἀγάπη παιδαγωγήσασα μετέφερεν εἰς Πελοπόννησον κατὰ τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα Χατζῆ Χρίστους καὶ Βάτσους καὶ Βοϊνέσλους, καὶ ὁ ἀγὼν εὐωδόθη τῆς δὲ ἀδελφικῆς ἀγάπης ὀλιγορηθείσης, ἐνεφώλευσε παρ' ἡμῖν ἡ ἰδιοτέλεια, ἡ ἀρπαγὴ, ἡ ἀδικία, ἡ ἀστοργία, καὶ τὸ κατὰ τὴν Ἡπειρον καὶ τὴν Θεσσαλίαν κίνημα ἐματαιώθη. «Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν· ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ» ὁ δὲ μὴ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τίνι μένει; καὶ τίς ἐν αὐτῷ;

Διὰ ταῦτα οἱ συγκροτοῦντες σήμερον τὸ ὑπουργεῖον ἀντεπολιτεύοντο ἐκ συστήματος πρὸς ἅπαντα τὰ ὑπουργεῖα ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τῆς ἀντιβασιλείας μέχρι τῆς 16 Μαΐου 1854· διότι ἔτλεπον οἱ φιλοπάτριδες οὗτοι τὴν ἐκ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης ἐνότητα καταστραφεῖσαν, καὶ ἐπομένως τὴν μεγάλην ἰδέαν φυγαδευομένην· διότι ἔτλεπον οἱ ὀξύκερδεῖς οὗτοι τὴν ἡμισαδελφίαν εἰσάγουσαν ἐν τῇ πολιτείᾳ τὴν αἰσχροὴν ἰδιοτέλειαν, τὴν βορβορώδη ἀρπαγὴν, τὴν βδελυρὰν ἀδικίαν, τὴν ἄχαριν ἀστοργίαν καὶ τὴν ληστείαν γυμνῇ τῇ κεφαλῇ περιφερομένην, ἐπομένως τὰς προσδοκίας τοῦ Πανελληνίου ματαιουμένας· ὅθεν καὶ ἀναθεαίνοντες τὰς ὑπουργικὰς βαθμίδας βλοσυρὸν ἀπειδὸν πρὸς τὸ παρελθόν, καὶ στεντορεία τῇ φωνῇ ἐκ παραπτωμάτων σύστημα ἀπεκάλεσαν αὐτὸ, καὶ ἅμα τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν πεπλημμελημένων πανδήμως ὑπέσχοντο. τὸ Δημοσθένειον ἐκείνο ἐπιφωνοῦντες· «οὐδὲν ἐστὶν ὄφελος πόλεως ἥτις μὴ νεῦρα ἐπὶ τοὺς ἀδικούντας ἔχῃ· οὐδὲ πολιτείας ἐν ἣ συγγνώμη καὶ παραγγελία τῶν νόμων μείζον ἰσχύει.»

Πᾶσα ὑπόσχεσις παράγει δικαίωμα πρὸς ἀπαίτησιν. . . .

Ἐγραψον τῇ 16 Μαΐου 1855, ἡμέρα ἐπετείας τῆς καταλύσεως τοῦ ἐκ παραπτωμάτων συστήματος.

Γ. Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

ΙΝΔΙΚΑ.

—ο—

Ἡ Ἰνδικὴ εἶναι πλήρης ἐρεπίων καὶ παρὰ τῆς ὄχθας τῶν ποταμῶν, καὶ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων, καὶ εἰς τὰς ἀπεράντους πεδιάδας, παντοῦ βλέπεις παλάτια, ναοὺς, φρούρια, καὶ ἄλλα πολυάρθρα ἔχνη παρελθόντος πολιτισμοῦ. Καὶ τὰ μὲν παλάτια κεῖνται σιωπηλὰ ὑπὸ τὴν σκιὰν προαιωνίων δένδρων, ἀναπολοῦντα, οὕτως εἰπεῖν, τὰς λαμπροτάτας καὶ πολυτελεῖς ἐκεῖ/ας εὐοχὰς αἰτίνες ἀπεθανάτισαν τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν ἀνατολικῶν δυναστειῶν· οἱ δὲ ναοί, ἔρημοι βραχυμάνων, ἀκούουσι τὴν ἀπαισίαν φωνὴν τῶν κοράκων οἵτινες κάθηνται ἐπὶ ἀπηνευμένον κινῶν, ἢ κρύπτονται ὑπὸ ἐτοιμοφόρους στοάς· καὶ τὰ φρούρια, ὅπου συνηθροίζοντο ἄλλοτε στρατοὶ ἀναρίθμητοι, καὶ ἐντὸς τῶν ὁποίων μαραίνεται σήμερον ὁ γόνος Ἰνδικῆς τινος δυναστείας, μέλλων ν' ἀποθάνῃ αἰχμάλωτος ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῶν οἰκοδομῶν ἃς ἀνήγειρον οἱ πατέρες του, μόλις φυλάσσονται ὑπὸ μισθωτῶν τινων τῆς Ἀγγλίας. Τὸ θέαμα βεβαίως εἶναι θλιβερόν· καὶ ὅμως ὅταν ὁ ἥλιος τῶν Ἰνδιῶν, διασχίζων τὰ περιφλεγῆ νέφη τοῦ οὐρανοῦ ἐκτοξεύει τὰς ἀκτῖνάς του ἐπὶ τῶν ἀρχαίων μινಾರೆδων, καὶ διὰ τῆς λάμψεώς του ἀναπληροῖ τὰ ἐξαφανισθέντα χρυσώματα τῶν θόλων, νομίζεις ὅτι πάντα ἐκεῖνα τὰ μνημεῖα ἀνίστανται, ὅτι ῥάβδος μαγικὴ ἀνεγείρει τὴν λαμπρότητα ἄλλου αἰῶνος, καὶ ὅτι ἡ Ἰνδία ἀναγεννᾶται, ποτὲ μὲν ἐπιδεικνύουσα τοὺς γυμνοσοφιστὰς αὐτῆς, ποτὲ δὲ τὸν μουσουλμανικὸν πολιτισμὸν τῆς.

Ἐν τοσούτῳ οἱ Ἀγγλοὶ δὲν προλαμβάνουσι τὴν καταστροφὴν· τί πρὸς αὐτοὺς οἱ πλήρεις εἰδώλων ναοί, καὶ τὰ κενὰ βασιλέων παλάτια; σωρὸς λίθων, ἐρείπια ἀνωφελῆ, κατέχοντα εἰς μάτην μεγίστην ἔκτασιν γῆς, ἥτις ἄλλως καλλιεργουμένη, θὰ ἐπέφερε ζάχαριν καὶ ἰσάτιν, καὶ τόσα ἄλλα προϊόντα καλὰ κἀγαθὰ διὰ τὸ βρετανικὸν ταμεῖον. Ἀπὸ τῆς κατακτήσεως τῆς Ἰνδικῆς, οἱ Ἀγγλοὶ ἐδαπάνησαν μυριάδας λιρῶν εἰς κατασκευὴν τῶν φρουρίων τῆς Καλκούτας καὶ τῆς Μαδράτης, εἰς διατήρησιν πολυάρθρου στρατοῦ, εἰς ὑπερόγκους μισθοὺς τῶν ἀξιωματικῶν, ἀλλ' εἰς τὴν διατήρησιν καὶ τὴν ἐπισκευὴν τῶν Ἰνδικῶν μνημείων οὐδὲ λεπτὸν ἀφιέρωσαν. Δὲν πράττουσι κἂν ὥς οἱ φιλόγυροι, οἵτινες φροντίζουν νὰ φυλάξωσιν ὅ,τι ἔχουσιν.

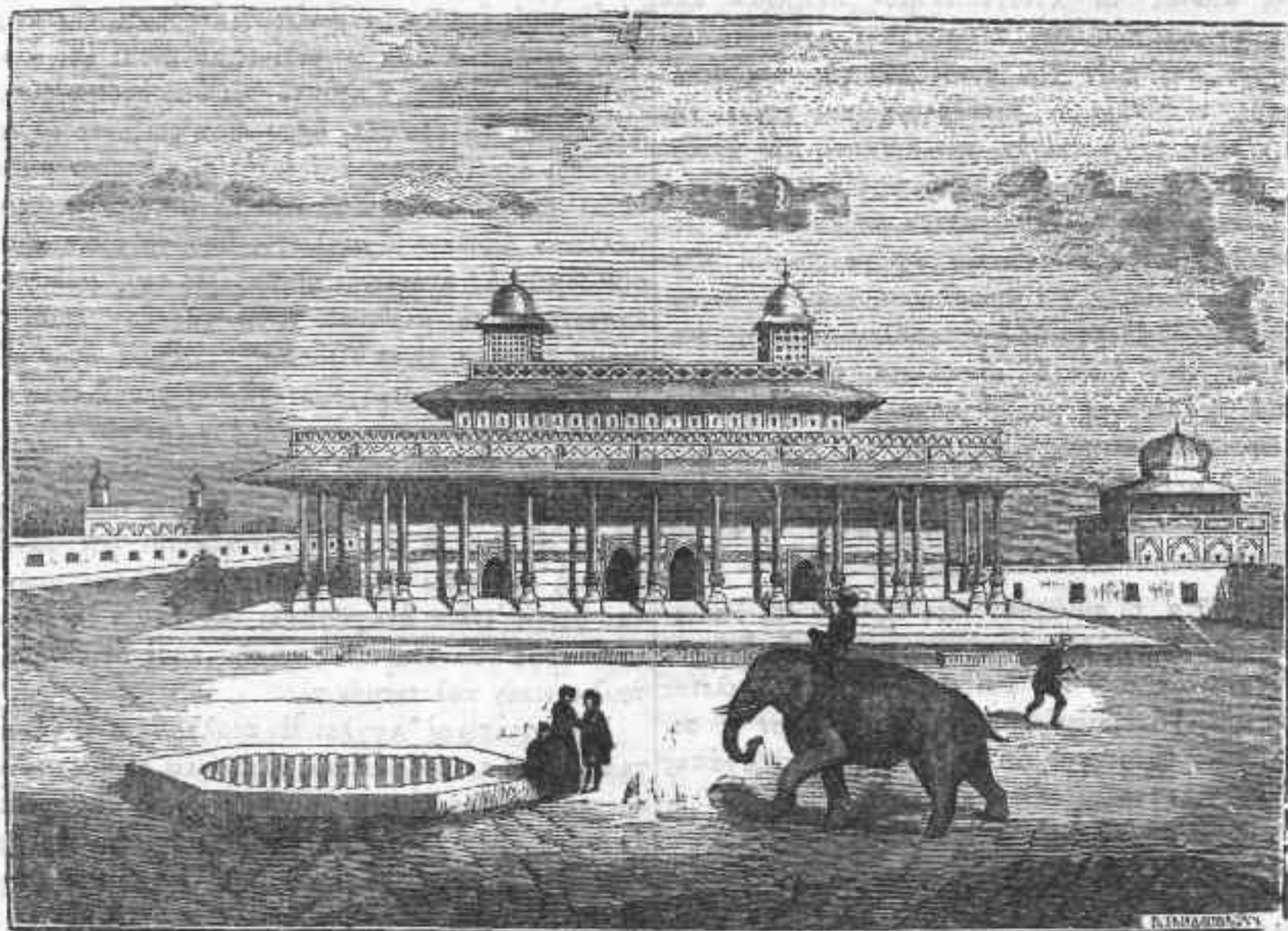
Ἡ Ἰνδικὴ, εἰ καὶ κατακτηθεῖσα πρὸ τόσων ἐτῶν ὑπὸ Εὐρωπαϊκῆς δυνάμεως, οὐδὲν ὅμως ὠφελήθη ἀλλάξασα κύριον. Οἱ Μουσουλμάνοι καὶ οἱ Μογγόλοι τοὺς ὁποίους ἡ κατὰ τὰς Ἰνδίας Ἀγγλικὴ Ἑταιρεία καταφρονεῖ ὡς βαρβάρους, εἶχον τοῦλάχιστον προσδέσει νέα μνημεῖα εἰς τὰ τοῦ ἀρχαίου Ἰνδικοῦ πολιτισμοῦ. Ἐπὶ τῆς ἐξουσίας αὐτῶν ἡ τέχνη ἤκμασε, καὶ τὰ ὠραῖα ἔργα ἃτινα σώζονται ἔτι, ἐξαλείφουσι κατὰ μέρος τὰ ἔχνη τοῦ παρ' αὐτῶν γυθέντος αἵματος.

Ἄλλ' ἀφίτουμεν τοὺς ἐμπόρους τῆς Ἀγγλίας ἐπισωρεύοντας πάλλας βαμβακιῶν εἰς τὰς ἀποθήκας καὶ ἀποταμιεύοντας σωροὺς ρουπιδίων· μὴ δὲν ἦλθον διὰ τοῦτο εἰς τὰς Ἰνδίας; Ἀναβῶμεν τὸν ἱερὸν ποταμὸν, καὶ ἀφοῦ χαιρετίσωμεν τοὺς δόμους τῆς Μενάρης στρέψωμεν τὸ βλέμμα πρὸς τὴν συμβολὴν τοῦ Γάγγου καὶ τοῦ Ἰούμα.

Ἐκεῖ βλέπεις τὸ φρούριον καὶ τὸ παλάτιον Ἀλλαχαδ. δ, ἀνεγερθέντα περὶ τὰ τέλη τῆς 15^{ης} ἐκατονταετηρίδος ἐπὶ Ἀκθάρ τοῦ Μεγάλου. Τὸ παλάτιον τοῦτο θεωρεῖται, καὶ δικαίως, ὡς ἐν τῶν ὡραιότερων προτύπων τῆς μουσουλμανικῆς ἀρχιτεκτονικῆς· αἱ ὑποδοστάζοντες τὴν ὀροφὴν κίονες εἶναι πλήρεις

ὡς ἀποκεραλισθέν τὸ σκῆνωμα, ἐστερήθη ἑνὸς τῶν χαριεστέρων κοσμημάτων του. Ἐμελλεν ὅμως νὰ πάβῃ καὶ ἐτι χείρονα· διότι ὁ ἀγαθὸς ἡγεμὼν, νομίσας ὅτι αἱ οἰκοδομαὶ μεταφυτεύονται εὐκόλως ὡς καὶ οἱ πορτογαλλεῖς τοῦ κήπου του, διέταξε νὰ κατεδαφίσωσιν αὐτὸ, διὰ νὰ τὸ ἀνοικοδομήτωσι πρὸ τοῦ παλατίου του.

Καὶ ὅμως τὰ σωζόμενα εἰσέτι λείψανα τοῦ Ἀλλαχαδ. ἀρκοῦσι νὰ διεγείρωσιν εἰς ὑπατον βαθμὸν τὸν θαυμασμὸν τῶν περιηγητῶν. Ἀλλὰ καὶ ἡ τοποθεσία αὐτῇ, συναρμολογουμένη πρὸς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ παλατίου, ἀναδεικνύει ἐτι μᾶλλον τὰς καλλονὰς αὐτοῦ. Ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν μιναρέ-

Παλάτιον Ἀλλαχαδ.

γλυφῶν οἱ περὶ αὐτὸ μιναρίδες, ὑψηλότεροι τῶν θόλων, κρύπτουσι τὰς κορυφὰς αὐτῶν εἰς τὰ νέφη, οἱ δὲ τῆξι περιχόμψως κατεσκευασμένοι, ἐπιδεικνύουσι μυρίας γλυφάς, καὶ γραφὰς περιεργότατας. Εἰς τὴν οἰκοδομὴν μάλιστα τῆς πτέρυγος τὴν ὁποίαν παριστάνει ἡ παρατιθεμένη εἰκὼν, κατεβλήθη ἰδιαιτέρα προσοχή· καὶ διὰ τοῦτο ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ ἑπαικρον τῆς ἐντελείας καὶ τῆς κομψότητος.

Ἄλλ' ἡ ἐντέλεια αὕτη ἐβλάψεν μᾶλλον τὸ παλάτιον· διότι τὸ 1789 ἔτος, ὁ ἡγεμὼν τῆς Οὐδης ἡ-τέλησε νὰ μεταφέρῃ εἰς τὴν πρωτεύουσάν του μικρὸν τινα πύργον τοῦ Ἀλλαχαδ. ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, ἀνυψούμενον ὑπεράνω τῆς πτέρυγος ταύτης, ἐν αὐτῷ τῷ κέντρῳ τοῦ δώματος. Ὁ ἡγεμὼν αὐτὸς εἶχε τοσοῦτον ἐρασμὸν τοῦ πύργου τούτου, ὥστε ἐπεθύμει νὰ τὸν ἔχῃ ἀδι-κόπως πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του. Οὕτω

δὼν φαίνεται τὸ μεγαλοπρεπὲς ρεῦμα τοῦ Γάγγου διερχόμενον βραδέως ὑπὸ ταύς κλῶνας τῶν ἐπὶ τῆς ὄχτης δένδρων, καὶ τὰ ἀργυροειδῆ ὕδατα τοῦ Ἰούμα, κυλιόμενα ταχύτερον, ὡς εἰ ἐσπευδον νὰ ἀναμιχθῶσι μετὰ τῶν ὑδάτων τοῦ ἱεροῦ ποταμοῦ. Ἡ πεδιάς εἶναι πλήρης ὅλη χωρίων καὶ στρατιωτικῶν σκηνωμάτων, μέγας ἀριθμὸς πλοίων στολίζουσι τὴν συμβολὴν τῶν δύο ποταμῶν, καὶ πρὸς τὰς ὄχτας τοῦ Γάγγου φαίνονται, ἐν μέσῳ δένδρων, αἱ ὀροφαὶ ἀπείρων γατίων, ὅπου ἐρχονται οἱ Ἰνδοὶ διὰ ν' ἀποθάκωσιν, ὅπως καταβυθισθῇ ἀμέσως καὶ καθαρισθῇ τὸ σῶμά των εἰς τὰ θεῖα ὕδατα.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)